

SZÁSZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XIV. évfolyam 6. (160.) szám, 2012. június

A kommunizmus áldozatainak emlékére

EMLÉKOSZLOP-AVATÁS

– Építsük fel azt az emberséges jövőt, ahol az ember nem fog kínzója lenni a másik embernek sem valása, sem anyanyelve, sem véleménye miatt, hanem egyek tudunk lenni szeretetben, örömben és békességben – mondta **dr. Bustya Dezső** nyugalmazott református lelképásztor.

A Volt Politikai Foglyok Szervezete április 28-án Magyarrégenben, a református templommal szembeni téren a kommunizmus áldozatainak tiszteletére emlékoszlopot avatott. Alkotója Baróti Ádám szászrégeni szobrászművész.

Az ünnepségen többek között felszólalt Florin Boitoş görög katolikus esperes, dr. Bustya Dezső ny. református lelkész, Pakó

Benedek ny. római katolikus plébános, kanonok, Man Nistor tanár, vitéz Bikkfalvi György a szatmári politikai foglyok részéről és Fekete Miklós.

Florin Boitoş rövid áhítat után felsorolta annak a több tucat személynek a nevét, akiknek az élen Alexandru Todea görög katolikus bíboros állt, akiket az elmúlt kommunista rendszerben deportáltak, bebörtönöztek vagy munkaszolgálatra vittek.

Fekete Miklós mint házigazda és az emlékmű létrehozásának fő mozgatója az emlékműépítés részleteiről szólt. Szereték volna, ha az emlékoszlop a város központi parkjában kap helyet, de ez nem volt lehetséges a park későbbi átrendezése miatt.

Emlékműavatás

Fotó: FAGY

Bikkfalvi György:

– A Kolozsvári Katonai Törvényszék 15 évi kényszer-munkára ítélte, ebből négy évet töltöttem le, de Isten segítségével túléltem, és most itt vagyok.

Az emberiség történelmében a II. világháború időszaka volt a legborzalmasabb, a legkegyetlenebb. Olyan század van mögöttünk, amikor sebeket osztottunk és sebeket kaptunk. Egyszerűen olyan századot éltünk át, amely miatt sajnós szégyenkezni kell. Nem volt elég a II. világháború szenvedéseit túlélni, a kommunizmus hatalomra jutásakor az emberek ezreit deportálták, hurcolták el málenykij robotra, ahol a muszka föld eleven pokol volt számukra. Ezek után elkezdődött az itthon maradtak zaklatása. Kit politikai meggyőződése, kit vallási nézete, vagyona vagy társadalmi rangja miatt zaklattak. A kommunista rezsim mindig talált okot arra, hogy azokat, akik útjába álltak, azaz emberek ezreit, koncepciós perekbe keverjék, börtönökbe vessék, elhurcolják, elköltöztessék, kényszerlakhelyre száműzzék. Mindegy, hogy hova kerültek, mindenhol a legmegalázóbb bánásmódban részesültek éhezés és verések közepette. Az emberiség szégyene, amit a vörös legények műveltek embertársaikkal. Sokuknak idegen föld, jeltelen

sír lett a nyugvóhelyük. Ezért nem szabad elhallgatni a sok gazemberséget, amit elkövettek az emberek ellen békeidőben. És ez nem más, mint békebűnösség. Igen, nemcsak háborús bűnösök, hanem békebűnösök is vannak, annyi különbséggel, hogy sajnos az utóbbiakat nem érte utol az igazságszolgáltatás.

Pakó Benedek nyugalmazott római katolikus plébános, kánok:

– Ahogy a fasizmust elítélték, úgy a kommunizmus perét is ideje lenne már megtartani. Megbocsátunk, de kinek, ha nem kér bocsánatot? A világ a kommunizmust nem hajlandó elítélni. Bízunk kell, és reménykedünk, amikor egy ilyen emlékmű elkészül, hogy a világban sikerülni fog a kommunizmus eszméivel leszámolni, és a keresztény krisztusi eszme és szellemiség, a krisztusi jóság és szeretet alapzatán építünk új jövőt és új társadalmat.

Dr. Bustya Dezső:

– Mire valók az emlékművek? Sokszor feltesszük ezt a kérdést. Mi hirdeti majd, hogy kik voltunk, mit cselekedtünk, miért munkálkodtunk? Nemcsak az egyének emelnek emlékművet, hanem a közösségek is. Népek emelnek emlékművet egy-egy győztes csata, vagy egy-egy fájdalmas kudarc, bukás emlékére. És mi tiszteljük ezeket, mert beszélők kövek. Ezért van szükség rájuk. Ne hordjuk külön-

Szónokok

böző irányba a köveket, mert nem lesz a munkánknak eredménye. Tudjunk egyek lenni, mint ahogy összeforrtak ebben az emlékműben a kövek. És építsünk egy jobb jövőt, a szeretetnek a társadalmát. Építsük fel azt az emberséges jövőt, ahol az ember nem fog kínzója lenni a másik embernek sem vallása, sem anyanyelve, sem véleménye miatt, hanem egyek tudunk lenni szeretetben, örömben és békeben.

A rendezvényt Molnár Melinda szavalata és a görög katolikus egyházközség női kórusának énekei tették ünnepélyesebbé.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Szászrégeni profilok

LÁSZLÓ FERENC tanár, újságíró, szerkesztő

1951. július 30-án született Szászrégenben. A kolozsvári *Babeş-Bolyai Egyetem* filozófia karán végzett 1974-ben. Három évig, 1974–1977 között Zilah városban szakfelügyelő a Népi Alkotások Házában. 1977-től 1990-ig a bukaresti *Iffjúmunkás* folyóiratnál dolgozik mint szerkesztő, riporter. A lap a forradalom után nevet változtat és *Ifi Fórum* címmel jelenik meg. Szerkesztője volt ugyanakkor a kulturális *Művelődésnek* is. Tagja a *Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE)*, valamint a magyarországi *Magyar Újságírók Közösségének*.

KRITIKAI REFERENCIÁK

Romániai magyar ki kicsoda: 1997, Nagyvárad, Scripta, 1997, 750. p.

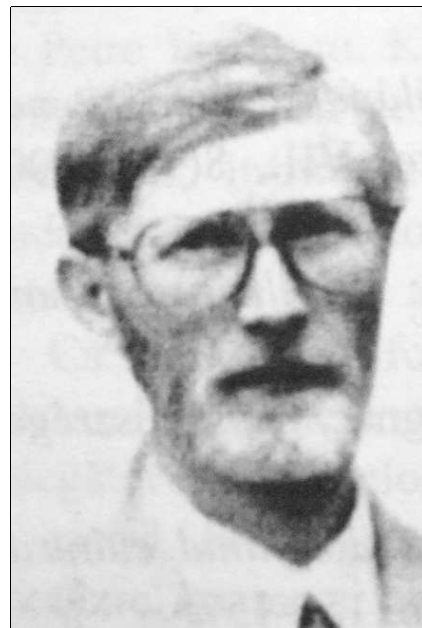
Erdélyi magyar ki kicsoda: 2010, Nagyvárad, RMDSZ-BMC, 2009, 800. p.

Profiluri reghinene: Dicționar biobibliografic. Georgeta Mărginean,

Demeter Judit. Szászrégen, Petru Maior könyvtár, 2008, 344. p.

(folytatjuk)

DEMETER JUDIT

Híres magyar tudósok, feltalálók, felfedezők (11.)

Széchenyi Béla gróf (1837–1918)

Földrajzi és geológiai kutató, a legnagyobb magyar, Széchenyi István fia. Fiatal éveit Pesten és Cenken töltötte. A középiskolát magántanulóként végezte és a soproni főgimnáziumban nyert bizonyítványt. Egyetemi tanulmányait három éven át jog- és államtudományi karon Berlinben és Bonnban végezte. Utazásokat tett Franciaországba, Svájcba, Olaszországba. Angliába ő csempészte ki apjának utolsó remekművét, a Blicket.

1860-ban Sopron vármegye országgyűlési képviselője lett. Két év múlva Amerikában járt, majd Algériában oroszánvadászaton.

1870-ben elvette feleségül Erdődy Hanna grófnőt, aki azonban már 1872. október 18-án elhunyt. Bánatának enyhítése végett nagy keleti utazásra szánta el magát, oly célzattal, hogy felkeresi a magyarok őshazáját s egyúttal behatol az elzárt Tibetbe.

A XI. században a tudományos érdeklődés Magyarországon a Kelet felé fordult: az őshaza felkutatása, népünk és nyelvünk eredetének tisztázása fontos kérdés volt, de Ázsia földrajzi, etnológiai, zoológiai és botanikai leírásában is nagy szerepet játszottak magyar utazók, tudósok. E tudományos expedíciók sorába tartozik gróf Széchenyi Béla kelet-ázsiai útja. Céljaul a térképezést, földtani felmérést, a növény- és állatvilág, valamint a kínai nyelvek tanulmányozását tűzte ki.

1877. december 4-én indult el **nagyszabású ázsiai expedíciójára** magyar szaktudósok – Lóczy Lajos geológus, világhírű földrajztudós, akinek felfedezései nagyon sok új információt jelentettek a földrajztudomány számára, Gusztáv Kreitner osztrák térképész és Bálint Gábor nyelvész – társaságában.

Földrajzi és geológiai szempontból legérdekesebb volt a Tibeti-fennsíkot három oldalról szegélyező hegyláncok felderítése. Expedíciójának eredményei alapján fedezte fel később Sven Hedin a Transzhimalája hegyvonulatát.

Az expedíció által Sanghaj és Baumó között 15 hónap alatt bejárt útvonal 1374 földrajzi mérföld, és kiterjedésre a legnagyobb, melyet a kínai birodalomban utazó európai addig bejárt. A műszerekkel megmért magasságok száma 416, a becslések alapján szerzett magassági adatok meghaladják a 2000-t, a felvett összes terület mintegy 12.000 földrajzi mérföld.

Az expedícióról húsz hazai és külföldi szakember bevonásával elkészült a *Gróf Széchenyi Béla kelet-ázsiai utazásának (1877-1880) tudományos eredményei* című háromkötetes munka magyar és német nyelven. Egy 32 lapból álló atlaszt is kiadtak az első kötetkor, mely a térszíni és a geológiai állapotokat tünteti fel. A második kötetben Bálint Gábor a dravida

Széchenyi Béla gróf

nyelvcsoporthoz tartozó nyelvek közül a tamul nyelv, különös tekintettel a tamullal rokon tizenegy nyelv és a magyar nyelvtani összehasonlítására, míg a második részben terjedelmes magyar-tamul oknyomozó szótárt közöl különös tekintettel a középturánság főbb nyelveire.

A kötet utolsó részében azokat a növényeket és állatokat írták le, amelyeket az expedíció gyűjtött. Összesen 481 állatot, melyből addig ismeretlen s így egészen új volt egy nem, egy alnem, 109 faj és 11 változat; gyűjtött továbbá 331 növényt, melyből új egy nem, 16 faj és 7 változat.

A nemzetközi tudományos kritika nagy elismeréssel fogadta az eredményeket. Német, francia, angol, orosz, japán stb. tudósok úgy szóltak ezekről, mint amelyek alapvető ismeretekkel járultak hozzá Belső-Ázsia és Nyugat-Kína geomorfológiai ismeretéhez és következtetéseikkel hosszú időig törvényeket adnak a tudományoknak.

Széchenyi útjának annyi politikai vonatkozása volt, hogy fogadta őt a kor egyik legbefolyásosabb kínai politikusa, aki Oroszország és az Osztrák-Magyar Monarchia kapcsolatairól érdeklődött. Széchenyi felemelte szavát a gyarmatosítás barbár módszerei ellen.

„Látván e pusztítást – írja a nyugatiak által lerombolt Yuanmingyuan palota romjain –, szegyenpír borítá el arcomat, és restelltem európai voltomat a kínai előtt, kinek mi beszélünk kultúráról.”

A Magyar Tudományos Akadémia 1880-ban tiszteletbeli tagjává választotta Széchenyi Béla grófort, 1883-ban pedig az igazgatótanács tagjává. 1896-ban a nagyjutalmat ítélte oda az akadémia az Eredmé-

nyek I. kötetének. A millennium alkalmával a Budapesti Tudományegyetem tiszteletbeli bölcsészdoktorává avatta. A Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyar Földrajzi Társaság tiszteleti tagjaul, majd tiszteletbeli elnökévé választotta, aztán valóságos belső titkos tanácsos és koronaőr lett.

Széchenyi Béla neve fennmarad nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi művelődéstörténetben is.

Nagycenken a Széchenyi-kastélytól indul az a közel három kilométer hosszú hársfasor, melynek végén találjuk a piros gránitból készült, bronz domborművekkel díszített szarkofágot, melyet Széchenyi Béla gróf emelt a 27 évesen, kislánya születésekor elhunyt hitvese számára, ahová 46 évi özvegyesség után, 1918-ban őt is temették.

(folytatjuk)

CSERNÁTONI JÓZSEF

Pedagógussors

Küzdelmes élet, elhivatottság a fiatal nemzedék oktatására-nevelésére, a „soha ne add fel” életfelfogás sok-sok példája tükröződik e könyv lapjain. Tanító-nevelő sors, két kollegám, barátom göröngyös életútja. Múltidéző emlékek az idősebb korosztály számára, tanulságos a fiatalok részére.

Szabados Ottó *Göröngyös utakon* című memoárjában életének több évtizedére emlékezik vissza. Ő abban a marosvásárhelyi tanítóképzőben végzett 1948-ban, amelyet őszön Szászrégenbe helyeztek, ahol a jövődő feleség – Bíró Juci – kezdte el pedagógusi pályára készülését.

Az idén az 1952-ben végzett tanítói diplomások a 60. évfordulóra készülünk, immár gyémántdiplómát érdemelünk. Jó felidézni és elgondolkozni két kollégánk életpályájának azon az időszakán, a fiatalos lelkesedésen, mellyel iskolánk elindított az Életbe, azon a küzdelmen, amely a pedagógustársadalom számára osztályrészül jutott.

Mindkettőjüknek a sors küzdelmet rendelt. Juci hétéves korában nevelőszülőkhöz került, messze a szülői háztól, testvéreitől. A kislány szeretett iskolába járni, jeles tanuló volt, mindenki szerette. Az iskolai órák után a nevelőanya azonban nem engedte az utca gyerekeivel az érintkezést. Mindene megvolt, de a szabadsága hiányzott. A legkisebb csintalanságért is szigorú büntetést kapott – a sötét, nedves pincébe zárták fél napo-

Szabados Ottó

kig –, mely egész további életére kihatással volt, zárkózott lett. A második világháborúban lábát egy orosz katona megsebesítette. Az édesanyja nem hagyta a nevelőszülőknél, hazavitte Abafájára. Az 1945-46-os iskolai évet a szászrégeni római katolikus gimnáziumban járta. 1946 februárjában édesanyja szíve megállt. Hat árva maradt édesanya nélkül. Juci a négy gimnáziumi osztály elvégzése után a Régenbe költözött tanítóképzőbe iratkozott be, állami ösztöndíjjal bentlakásban lakott, mert az apja egy nála 33 évvel fiatalabb nőt vett feleségül, aki mindent megtett, hogy a hat árva elkerüljön a szülői háztól. 1952-ben elvégezte a tanítóképzőt és a magyarói hétosztályos iskolába kapott kineve-

zést még három végzős társával együtt: Bálint Ildikó, Szász Aranka és jómagam. Itt három tanerőn kívül mind fiatal kezdő, vagy kevés régiséggel rendelkező tanügyisek voltunk. Itt találkozott a jövődő férjével, Ottóval, aki a katonai szolgálat letöltése után, 1952 novemberében ide kapott kinevezést mint helyettes tanár. Néhány hét után ő lett az iskola igazgatója.

Ottó a *Göröngyös utakon*, című könyvben sok eseményt és élményt örökített meg az akkori és a későbbi évekből. Tudtuk, hogy ránk vár az analfabetizmus felszámolása, a kultúrtevékenység vezetése, a sportmozgalom fellendítése, mindezt szívesen vállaltuk az oktatás-nevelés fő feladata mellett. Könyvében kirajzolódik a rendszer elvárása a pedagógustársadalommal szemben, mely sok megalázó feladat elvégzését követelte meg a pedagógusoktól. Őket kötelezték a kerítésekre kitett deszkára mozgósító jelszavakat írni, reggel nógatni a falusi gazdákat, hogy induljanak a mezőre, az állatösszeírást is ők végezték, a faluközpontban elhelyezett faliújság cikkeit kicserélni, majd a kollektivizálás mellett agítani stb.

A könyv újraolvasása számomra is sok-sok emléket idéz fel. 60 évvel ezelőtt Magyarón ismertem meg a jövődőbeli feleségemet, akivel 55 éve boldog házasságban élünk, számos értékes, máig tartó barátságot kötöttünk, sok mindent magunkra vállaltunk, hittük, hogy olyan ifjú-

ságot nevelünk, mely egy igazságosabb társadalmat fog teremteni. Mai tapasztalatunkkal sok mindent másképp látunk.

A göröngyös út nem szűnik meg a Szabados házaspár további életében. 13 év után leváltják igazgatói tisztségéből, mert a megyei párt elsőtítkárának testvére – aki takarítónő volt az iskolánál – meg akart szabadulni a fegyelmet, tisztaságot, rendet szerető és megkövetelő igazgatótól. Mindkettőjüknek a marosvásárhelyi szülői háztól ingázniki kellett éveken keresztül, egyik helyről a másikra dobálták, de így sem tudták őket elszakítani az iskolától, a hivatásuktól. Továbbképezték magukat, mindketten megszerezték az I. tanügyi fokozatot. Nagyobbik lányuk elvégezte a közgazdasági egyetemét, férjhez ment és kitelepedtek Svédországba. A lányuk meghívására engedélyt kaptak egy 30 napos látogatásra. „Úgy éreztük magunkat, mintha álomországban lettünk volna..., a csodálatosan szép 25 nap is elszállt, odalett... Vissza kellett indulni Romániába, ahol várt az iskola” – írja Ottó könyvében.

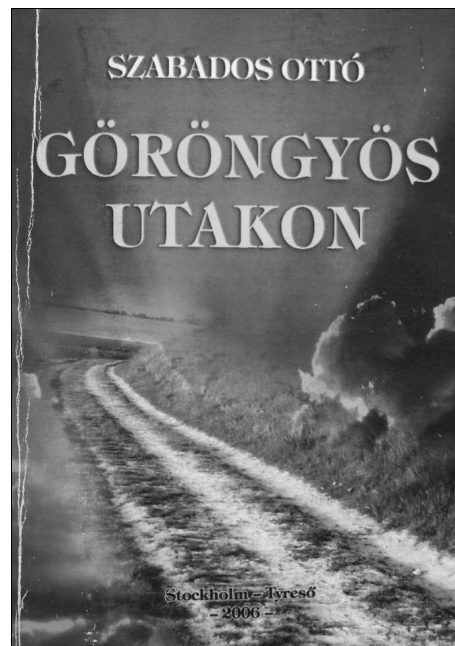
Enikő lányuk is leérettségizett, munkába állt, majd amikor enge-

délyt kapott a nővére meglátogatására, ott maradt Svédországban. A szülők csak többszöri kérés után kaptak engedélyt 1986-ban gyerekeik meglátogatására.

„A sok megaláztatás és az ember kigúnyolása, semmibevétele arra készítetett bennünket, hogy soha többé ne menjünk vissza Romániába... Ezért hagytuk ott a mi nagyon szeretett szülővárosunkat, Marosvásárhelyt és imádot Erdélyországunkat... Soha nem gondoltam arra, hogy életem utolsó évtizedeit a drága Erdélytől, szülőföldemtől messze idegenben végezzem be, rokonok és barátok nélkül.”

Fájdalmas szavak, melyeket telefonbeszélgetéseink alkalmával is kinyilvánítanak, de a lányai és unokáiuk őket körülvevő szeretete enyhíti e honvágy táplálta érzéseket, az a tudat, hogy utódaik sikeres és nem olyan göröngyös életutat tesznek meg, mint amilyen számukra jutott, boldogságot jelent időskorukra.

Juci kolleganő oly nagy buzgalommal és várakozással várja a 60 éves vendiák-találkozót, hogy már januárban felhívott és érdeklődött:

– Ha szeptember elsejére esik az első szombat, nem változik a tradíció? Mert nagyon szeretnék még egyszer találkozni volt osztály- és iskolatársaimmal.

Nem, a tradíción nem változtunk, adja Isten, hogy minden vendiák itt lehessen a találkozón.

CERNÁTONI JÓZSEF
NYUGALMAZOTT TANÁR

Örökké a szívemben...

Nyári melegben lágyművelés arcomhoz ér,
Itt állok az iskola előtt, sok emlék visszatér.
Különös nap ez a mai, elperegnék az évek...
valami véget ér.

Próbálnám a legjobb formámat hozni,
Hogy elmondhassam mit jelentett idáig eljutni.
Nehéz a szép emléket magunk mögött hagyni,
Hirtelen, valamiképp egy új világba vágni.
Mégis ezt a pillanatot vártuk évek óta,
Arcunkon félig mosoly, félig könny...
ki gondolta volna?

Még kicsi voltam, amikor beíratk, De tudták jól: óvó kezek közé adnak.
Azóta talán, az évek során komolyodtam,
De egy biztos: valamit megfogadtam!
Mindannyiunk nevében köszönöm
A szépet s a jót, a türelmet s az igaz szót.

Amire csak lehetőségük volt, megtanítottak,
Köszönöm nekik, hogy tudást adtak.
Sokszor velünk együtt mulattak,
Önbizalmat, kitartást mutattak.

Életem e részét sohasem feledem,
A boldog perceit szívemben őrizem.
Magammal viszem a tudást, a hitet,
Azt a szépet, a jót, mit tanáraimtól kaptam.
Bennem él, bárhova is sodorjon a szél,
Kitartok, még ha fájdalom is ér.
S néha majd, ha emlékeim közt megkísért
A hiányérzet, hisz valami véget ért,
Majd időnként vissza-visszatérek,
Azok a felejthetetlen évek...
itt biztonságot érzek!

FÜLÖP BERNADETT,
ALEXANDRU CEUȘIANU GIMNÁZIUM,
VIII. B OSZTÁLY

Nagy szerelmem, Szászrégen (2.)

A 70 éves szászrégeni fúvószenekarról

Városunkban 1940 előtt is létezett egy, a szász ifjúság által működtetett fúvószenekar. Ez 1932-ben alakult, karnagya és támogatója Heiter Georg császári és királyi fényképész, kinek műterme a Mihai Viteazul utcában volt és amelyet a lakónegyed építésekor lebontottak.

A jelenlegi városi fúvószenekar az 1942-ben megalakult Leventezzenekar folytonos jogutódja. A leventemozgalom Magyarországon a fiatalos katonai előképzésének legfontosabb szervezete volt. A mozgalmat a Magyar Nemzetgyűlés 1921. december 19-én hagyta jóvá. Kötelező volt a keresztény, hazafias nevelés – Ép testben ép lélek jelszó alatt. Később leventelányokat is kiképeztek. A második világháború után, 1945-ben rendelettel feloszlatták, és az országos parancsnokot, vitéz Bély Alajos vezérezredest halálra ítélték.

A leventemozgalom egyik velejárója a fúvószenekar volt. Szászrégenben 1942-ben dr. Kovács Ödön jogász, levente-körzetparancsnok vezetésével megalakult a 40 tagot számláló zenekar. A hangszereket és a levente-egyenruhát a magyar állam, a leventeintézmény biztosította. A négy év alatt hetente két alkalommal sorra kerülő próbákon a zenekar karnagya Vásárhelyről a tankkaszárnya zenekarának két szakaszvezetője volt. A zenekarba való bejutást tehetségi próba előzte meg. Ezt, az elméleti képzést és a kottaismerttetést néhai Magyarosi Sándor református kántortanító végezte a Hegy utcai református iskolában. A szászrégeni magyar ifjúság

Levente-fúvószenekar – 1943

nagy szeretettel jelentkezett a zenekarba, és elkezdődött a kemény munka. Nagy volt az öröm, amikor 1942 végén a leventemozgalom egyik rendezvényén megszólaltak a hangszerek és létrejött az első térzene-előadás városunkban.

1944-ig számtalanszor csodálhatták meg a szászrégeniek a zenekar produkcióit felvonulásokon és különböző rendezvényeken.

A második világháború, mint sok minden mást, a zenekart is tönkretette. A hangszerek elkallódtak, a leventék bevonultak, eltávoztak a városból – a zenekar megszűnt.

A háború után, mint porából a fénixmadár, a zenekar újraszületett. Megkerültek a hangszerek, előkerültek a régi tagok. A szászrégeni fúvósok egyesültek a radnótfájaiakkal, és egy batosi Haltrich nevű személy, aki megszállottja volt e zenei irányzatnak, díjmentesen elvállalta a szászrégeni zenekar újjászervezését és karmesteri tisztségét. Mellette álltak a zenekar régi, oszlopos tagjai, Kohl István, a Pápai testvérek és még sokan mások, s így önszerveződéssel létrejött a háború utáni fúvószenekar. A régi katonai-, Rákóczi- és leventeindulók helyett immár a szocializmust, a kommunizmust dicsőítő dalok kerültek a kottatartóba. Térzene, felvonulási indulók, temetési gyászzenek, egyebek kaptak helyet a zenekar programjában. A tagok szabadidejükben gyűltek össze és legtöbbször díjmentesen zenéltek.

Szászrégeni fúvósok – 1973

1947-ben Haltrich helyét Kohl István ornitológus, régi fúvós vette át – ezzel elkezdődött a zenekar második aranykora (az első a leventekorszak volt). Számbelileg kibővült, tudás szempontjából pedig jóval magasabb szintre került a zenekar. Kötelező módon felléptek május 1-je, augusztus 23-a, a termés ünnepe, sportrendezvények, pionírfesztiválok alkalmával.

Közben a zenekart átvette a fafeldolgozó kombinát, az IPEIL, ahol a tagok nagy része dolgozott. Ekkor a zenekarban 13 Pápai-leszármazott játszott – szinte jogosan nevezték ezért Pápai-zenekarnak. Egy biztos: sem akkor, sem napjainkban nem létezik fúvószenekar Pápaiék nélkül. Ők a zenekar oszlopos tagjai, megszállottjai most is, a Pápai testvérek, fiaik, unokáik.

1965-ben Pápai Lajos vette át a zenekar vezetését, 2009-ig, amikor visszavonult betegség miatt. Köszönettel tartozik neki fáradhatatlan munkásságáért mind a város lakossága, mind a zenekari tagok.

2009-től Pápai Sándor mint karnagy folytatja a családi tradíciót és viszi tovább a zenekar hírnevét. Imár polgári fúvószenekar, mely 1989 után a szászrégeni önkormányzat támogatását is élvezi. Repertoárjukban vannak magyar, román és szász dalok, indulók és hallgatók – s ez a Pápai-rezesbanda érdeme.

Pápai József, aki a 70 éves zenekarban 70 éve „fújja a rezet”, arra a kérdésemre, hogy mi motiválja, hogy jelenleg is – 82 évesen – részt vesz a zenekar tevékenységében, ezt válaszolta:

– *A zene szeretete, a folytonosság, a 70 éves zenekar tisztelete. Nem tudnék nélküle meglenni. És nem utolsó-*

Zengjen hálaének 2007-ben

sorban, amíg létezik a Pápai család Szászrégenben, addig létezni fog a fúvószenekar is. Egyformán szeretem a családomat, a zenekart és városunkat.

Büszke vagyok, hogy ezt a történelemmel telített zenekart vezethetem, és büszke vagyok, hogy a Pápai család tagja vagyok. A zene a génjeimben van, szeretettel csinálom. Nagypám, néhai Pápai Ferenc, Pókakeresztúrról származott és kézbesítő volt a járásbírósnál, később határőr. Tizenegy gyermeket nevelt – hét fiút és négy lányt –, még álmában sem gondolt arra, hogy fiaik, unokái, dédunokái ugyanannak a zenekarnak a tagjai lesznek. Ő nem volt zenész, de büszke lenne most ránk, unokáira, fiaira, Ferencre, Lajosra, József-re, Albertre, Ferikére, Istvánra és Bélára.

Sándor szerint a zeneiskolában be kellene indítani egy fúvósosztályt utánpótlás-nevelés céljából. Meg kellene szervezni hetente a térzenét megfelelő pavilonban, melynek a központi, akár az ifjúsági park lenne a helye.

Végül pedig emlékezzünk kegyelettel azokra, akik az idők során a zenekar meghatározó tagjai voltak: Kohl István, Kohl Károly, Medgyesfalvi Károly, Bakó Sándor, Z. Gergely, Göttferdt István, Szabó Gyula, Szabó Miklós, Ungvári Géza, Pocsai Gyula, Cioloca Nelu, Szöllösy Samu, Biró János.

Bár számbelileg megfogyatkoztak, a jelenlegi zenekarban még mindig van jó néhány Pápai – Pápai Sándor, Pápai József, ifj. Pápai Lajos, Pápai Albert, Pápai Béla, Pápai Attila –, id. Torjai Károly, ifj. Torjai Károly, valamint Ajtai György, Galat Ciprian és Orban Dan.

A zenekar minden tagjának köszönjük a fáradtságot nem ismerő munkát és további sikert kívánunk mindannyiunktak!

A 2012-es Maifesten

ADORJÁNI LÁSZLÓ

Hogyan neveljük (29.)

„A gyökér, ha ápoljuk – marad”

A régi öregek azt tartották, hogy egy családban a gyermekáldás a harmadik gyerekénél kezdődik. Egy gyermeket az Istennek, egyet a hazának s a többit a családnak – mondogatták. Bár fogyásunk komoly nemzeti probléma, nem a gyermekvállalásról szeretnék beszélni. Azt gondolom, a nevelésben is valahogy háromsíkú formálásba kell kezdenünk már attól a pillanattól, ahogy tudomást szerzünk a kisdéd létéről. Istennek kell nevelnünk őt úgy, hogy közben a társadalomban, de a családi és szűkebb baráti, rokoni környezetben is emberileg méltó magatartást tanúsítson.

A sorozat eddigi részei többnyire olyan vallás-erkölcsi-nevelési irányról szóltak, melyek révén Istennek tetszővé válhat a nevelt. Fontos azonban, hogy a nyelvi és nemzeti hovatartozásunk is belevesődjön a gyermek lelkébe. Az az ember, aki elszakad a gyökereitől és divat szerinti menő nemzetek tagjává lépteti elő magát, előbb-utóbb elárul és magára marad a nagyvilágban.

Amíg ott cseng a gyermekeink szívében magyar népdalaink egy-egy szólama, lehetetlen, hogy ne váljon ez számukra kapaszkodóvá akkor, amikor lankad bennük az

erő és életkedv. Mert az elhintett magvak a jó talajban gyökeret vernek, és a gyökér, ha ápoljuk, megmarad. Nincs földfelszínen, hogy kemény szelek megcibálják és tönkretegyék, hogy a nap megperzselje, hanem a gondozás folytán újra és újra kihajt.

A gyermekkorban megtanított kedves gyermekjátékok, szívderítő népdalaink, a néptánc olyan kiegészítői az erényes emberi magatartásnak, melyek egy fokkal magasabb lépcsőfokra helyeznek. Megemelem a kalapom azon szülők előtt, akik fontosnak tartják, hogy gyerekük mindenáron elsajátítson minél többet népi kultúránk és hagyományunk kincstárából. Abban a kiváltságos helyzetben vagyunk mi, magyarok, hogy szinte minden népdalunk egy-egy tanítás. Ha nem is tartalmi szinten, a jókedv, az öröm szintjén minden bizonnyal. Igen, búvalbélelt, mogovra embereket látunk elhaldani magunk mellett nap mint nap az utcán. Megállunk ismerősünkkel beszélgetni, és érdeklődésünkre hogyléte felől ömlik belőle a panasza. Szinte hiánycikk a mosoly a társadalomban. A rohanás, a hajsza, az elégedetlenség szövi át mindennapjainkat. És mégis azt állítom, hogy engedjük meg-

szólalni lelkünkben a dalt, adjuk át magunkat időnként az önfeledt táncnak, rázzuk ki magunkból a gonosz sötétséget – az élet rövid, nem éri meg búslakodni fölötte.

„És mint az ékszer is holt kincs a láda fenekén, életet kap akkor, ha viselik: a népdal is mennél többeké lesz, annál nagyobb lesz világitó és melegítő ereje.” (Kodály Zoltán: A zene mindenkié). Csiszolni kell gyermekeink lelkében a magyar öntudatot, és ezt nem kiokosító, magyarkodó magyarázatokkal, hanem népdalaink, néptáncunk által. Mert mindkettő nagymértékben járul hozzá a fegyelmezett, azaz önmagát fegyelmező személyiség kialakulásához, a tartásában töretlen, a magyarságát mindenekben vállaló karakterhez.

A megmaradás nem ajándék. Tenni is kell érte. Az ápolatlan gyökér kihál, kiszárad. Töltsük meg étellel és tartalommal e léteket, és tartsuk szem előtt Kodály szavait: „Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának.” Ebben kívánok kitartást és belső igényt minden jóérzésű magyar embernek.

(folytatjuk)

KISS-MIKI MELINDA

Rejtőzködő nevek (2.)

Előző írásomban már utaltam arra, hogy vannak olyan szókapcsolatok, melyek egy-egy híres ember nevét rejtik, s ezekben benne rejlik az illető személy legfontosabb jellemzője, vagy életének fontos eseménye. Ilyen „rejtőzködő név” például a **kerékgyártó érsek** megnevezés. Ki is volt az így megnevezett személy?

Nem más, mint **Bakócz Tamás**, aki 1442–1521 között élt. Jobbágycsaládból származott, apja kerékgyártó volt. Nagyon tehetséges volt, Krakkóban, majd Észak-Itáliában járt egyetemre. Mátyás király titkára, tanácsadója volt. 1492-ben egri püspök, 1497-ben esztergomi érsek lett. 1500-ban a pápa bíborosa,

majd hét év múlva konstantinápolyi patriárchává nevezte ki.

A nagy vagyonára irigykedő főurak „**kerékgyártó érseknek**” gúnyolták, utalva származására. 1512-ben Rómában megpróbálta elnyerni a pápai trónt, de nem sikerült. A megválasztott pápa, X. Leó pápai követé nevezte ki, és rábízta egy keresztes had megszervezését a törökök ellen.

A reneszánsz kultúra bőkezű támogatója is volt, ő építtette az esztergomi székesegyház vörösmárvány palotáját.

VORMAIR BÁLINT JUDIT

Kedves Szászrégeni Polgárok

Minden helyhatósági választás alkalom a számvetésre. Az elmúlt 8 év elvégzett munkájára tekintek vissza azzal a jóleső érzéssel, mint mikor a földműves rátekint a maggal bevetett földre és reménykedik, hogy nem hiábavaló volt a fáradozása.

Nyolc éven át sikerült városunkat igazi európai városi szintre emelni. Eltűnt a poros, sötét, kátyúkkal teli városkép. Ezt a gigászi munkát nem egyedül én csináltam, hanem mi közösen. Köszönöm, hogy segítettek. Ez adott erőt, mert tudtam, hogy ti mögöttem álltok és számíthatok a városépítő munkámban Rátok.

Az infrastrukturális nagy megvalósítások után a jövőben a város esztétikájának, szépítésének a feladata következett volna. Ezért kértem még egy ciklusra a támogatásokat. Nagy örömmre szolgált, hogy akik elképzeléseimet megértették, azok szavazataikkal – 7500-an támogattak is. Külön ki szeretném hangsúlyozni, hogy nem csak a magyar nemzetiségű polgárok, hanem nemzetiségtől függetlenül a város szavazati joggal rendelkező polgárainak majdnem fele. Azok, akik értékelték és elismerték eddigi munkáimat, eredményeimet. Külön köszönöm szavazataikat, de főleg együtt érző segítő bizalmukat, külön. Külön minden szavazatot nagyra értékelek és köszönöm szépen.

Nagyon sokan voltunk, de nem voltunk elegen. És bár nem nyertük meg a versenyt, azért győztesnek érzem magam ezzel az eredménnyel és nincs keserűség a szívembe.

Külön öröm, hogy emberi mivoltunkat és tisztességünket a kampány alatt megőriztük, nem szennyeztük be magunkat alaptalan rágalmozással, gyalázkodással. Ezért is köszönettel tartozom választóinknak. Továbbra is felemelt fejjel nézhetünk egymás szemébe, szégyenkezés nélkül.

A jövőre nézve megígérhetem, hogy frakciónk, amelynek hét tagja van a helyi tanácsban, mindent megtesz, ami városunk javát és fejlődését szolgálja és ebbéli törekvéseinkben továbbra is kérjük támogatásukat, ami nekünk erőt és biztos erkölcsi hátteret biztosít.

Ez alkalommal szeretném köszönetemet kifejezni az RMDSZ tanácsosainak, választmányának, a 15 utcafelelősnek, helyetteseiknek és azoknak a lelkes névteleneknek a fáradozását, aki a kampány alatt önzetlenül segítségemre voltak. Hosszú lenne felsorolni mindannyiuk nevét. A fontos, hogy ki-ki legjobb tudása és lelkiismerete szerint, ha kellett éjt nappallá téve végezte vállalt feladatát.

Úgy érzem, hogy a győzelemnél is nagyobb siker, hogy ez alatt az idő alatt nemcsak jobban megismertük egymást, hanem még nagyobb egységbe kovácsolt minket a közös munka és megtapasztaltuk, hogy nagy eredményeket a jövőre nézve úgy érhetünk el, ha minél szorosabb egységbe maradunk, mi a városnak a magyar lakói.

A magam részéről megígérhetem, hogy városunkért minden tőlem telhetőt meg fogok tenni.

NAGY ANDRÁS RMDSZ ELNÖK.

Nagy András és csapata

Kedves diákok!

Nem könnyű feladat mindnyájatokhoz szólni úgy, hogy megtaláljam azt a hangot, ami célba ér, amire felkapjátok fejeteiket, főleg ilyen ritka pillanatokban, mint a ballagás.

A kívülállónak olyan egyformán fiatalok és szépek vagytok, hogy úgy tűnhet, az aggodalom felesleges. Egy régi tanár számára ez másképp fogalmazódik meg. Mi bizony tudjuk, hogy nem vagytok egyformák, és ettől lesz izgalmas, kihívásokkal teli a tanári hivatás.

Ilyen pillanatokban viszszatekintünk és eltöprengünk azon, hogy mit szeretnénk volna nyújtani nektek, amíg ránk voltatok bízva. Mit sikerült átadni, mit nem és miért? Gyakran vagyunk büszkéek rátok, és szeretnénk felfedezni azokat az értékeket, amit, reméljük, az iskola adott át nektek...

Aggódok is értetek, azt latolgatva, hogy kaptatok-e tőlünk eleget? Készen álltok-e arra, hogy elengdjük a kezeteket?

Mert mit is adhattunk nektek? Ha többet kaptatok tőlünk a pusztán tudásnál, remélhetőleg képesek lesztek szétválasztani a jót a rossztól, a sötétséget a világosságtól. Bízom benne, hogy tudtok már okosan, megfontoltan dönteni, de vigyáznotok kell azonban, hogy a világ forgatagában mindig *embernek* maradjatok, és ez a legfontosabb tanítás, amit magatokkal vihetek.

Amikor köszönetet mondunk egymásnak, tanárok, diákok, szülők, a jóságra, emberségre emlékezünk, ez pedig olyan érték, amit felbecsülni nem lehet és

nem is kell, nem is szabad.

És szóljak arról is, amit tovább kellene vinnetek és át kellene adnotok. Talán az egyik utolsó házi feladat: a *felelősség*. Gyakran hangzik el a kérdés: édes fiam, te mit tettél, mit fogsz tenni, hogy a világunk szebb és jobb legyen?

Lucian Blaga Iskolaközpont, Sükösd Levente osztálya

Lucian Blaga Iskolaközpont, Drescan Cristina osztálya

Fotó: ZEISS

Petru Maior Iskolaközpont, Nagy Zsuzsa osztálya

A válasz nem is olyan nehéz: megőrizheted anyanyelvved, magaddal viheted a hely szellemét, megtartathatod a hited, értelmesen élhetsz, megbecsülhetsz másokat, lehetsz derűs és vidám...

életet, jó utat és sok szerencsét!
Isten veletek, a viszontlátásra!

Ha így élsz, nem kell félned a jövőtől, örülni fogsz a kicsi dolgoknak és szépségeknek. Induljatok hát el az utatokon, és ne feledjétek, abból az iskolából, amelynek tanárai és diákjai között csiszolódtatok, visztek magatokkal valamit, ami egész életetekben végigkísér. Maradjatok tiszták, igazak, amilyenek most vagytok, legyetek büszkék, hogy iskolánk tanulói voltatok, hogy tanáraitok is büszkék lehessenek rátok.

Annak reményében, hogy nem voltak hiábavalók szavaink és tetteink, hogy szándékaink, vágyaink célba érnek általatok, kívánok nektek szép és tartalmas

NAGY ZSUZSA TANÁRNŐ

Gondolatok a könyvtárban (2.)

– avagy tanulóink véleménye a könyvvel való igazi találkozásról –

Folytatjuk az Augustin Maior Gimnázium V. és VI. B osztályos tanulóinak élménybeszámolóját. A diákok a Petru Maior Muncipiumi Könyvtár olvasótermében a marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó képviselőivel találkoztak. Róluk, a találkozásról írtak fogalmazást, ezekből válogattunk.

– Nagyon érdekes dolgokról beszéltek, nagyon tetszett az előadás. Beavattak a szerkesztés rejtelseibe, az írás örömeibe és a kiadó sikereibe. Sokkal jobb volt, mint ahogy elképzeltem... Nem is gondoltam volna, hogy a könyv szerkesztése ilyen bonyolult és több lépésből álló folyamat... Nagyon szeretem a könyveket!

Németh Franciska, VI. B

– Tegnap a Költészet Világnapja volt. Egy nagyon érdekes könyvbemutatót vettem részt, ahol megismeretm a könyv létrejövését... Rájöttem, hogy a könyv a legszebb szellemi táplálék... Nagyon jó volt együtt lenni... az esett a legjobban, hogy életemben először egy költő és egy történész mellett ülhettem... Szerintem nem volt unalmas, sőt, igazi agytornán mentünk keresztül. Aki tegnap ott volt, az rájött, hogy olvasni jó dolog, ha olvasol, gazdagabb lesz a

szókincsöd. Ezzel az idézettel szeretném lezárni a találkozás nyújtotta élményt: „Az olvasás teljessé teszi az embert.” (Francis Bacon)

Torkos Csilla, VI. B

– Már nagyon vártam ezt a napot, mert szeretek írónkkal, vagy más személyekkel is találkozni. Negyedik osztályos koromban is voltunk. De ez különleges volt, mert megváltoztatta véleményemet a könyvekről. Ez mindenkire érvényes, aki ott volt. Megtanultuk, hogyan készül a könyv... ezután a könyv nem papír, hanem lelki táplálék, mert írók, költők gondolatai, érzelmei vannak beleírva... Nagyon jó volt, és nagyon köszönöm a magyartanárnőnek, hogy elvitt minket.

Brassai Norbert, V. B

– Az iskolában, román órán már nagyon vártam a „kirándulást”... Én először azt sem tudtam, hová üljek, de aztán egy számítógépes széken foglaltam helyet. Tökéletes kilátásom volt mindenkire és mindenre... Először Káli Király István beszélt a könyv útjáról: a megírásától a tömeggyártásig... Nagyon sokat tanultam aznap. Ma már másképp tekintek a könyvekre.

Szatmári Szabolcs, V. B

– Amikor először hallottam, hogy megyünk a könyvbemutatóra, azt hittem, hogy nagyon unalmas lesz. De amikor elkezdett beszélni Káli Király István, mindjárt érdekelni kezdett a dolog... Nekem a legjobban Sebestyén Mihály bácsi szavai tetszettek, nagyon viccesen mondott el mindent... Nagyon jó volt, és nagyon tetszett.

Szabó Melánia, VI. B

– Nagyon érdekesnek tűnt a könyv szerkesztése... megúsztunk két órát a suliból!

Szegedi Előd, VI. B

– Március 21-én a magyartanáró és az oszi elvittek minket a könyvtárba. Ott egy előadásnak voltunk a szemtanúi. Az előadás a könyvek szerkesztéséről szólt. Én jól éreztem magam és sokat tanultam a könyvekről. Most már tudom, hogy a könyv nem csak lapokból áll, hanem igenis sok munka van vele.

Menyhárt Karola, VI. B

– Tegnap volt csak, hogy én is megismerhettem: mennyit kell azon dolgozni, hogy a könyv lelkünket táplálhassa.

Rázmán Ábel, VI. B

– Nekem nagyon tetszett a találkozás. Nem bánom, hogy elmentem... Nagyon szép volt.

Banga Emese, VI. B

– Engem nagyon meghatott az a szűk óra. Hazafele menve elgondolkoztam, hogy mi mindent is tanultam, és hogy milyen érdekes lehet egy könyv megírása, megszerkesztése és kiadása. A szüleimnek is elmondtam, hogy hol voltam... meg is lepődtek a dolgon.

Varga Lóránd, VI. B

– Amikor megérkeztünk, bementünk az olvasóterembe. Nagyon otthonos heynek látszott, és az is volt. Ott nagyon kedvesek és viccesek voltak velünk, miközben elmesélték, hogyan készül egy könyv, milyen folyamatokon kell átmennie ahhoz, hogy igazi remekművé váljon... Miután véget ért a bemutató, lehetett könyvet vásárolni, s mivel én imádom a könyveket, vásároltam is egyet, az a címe, hogy *Gyermekkorom igaz történetei*. Ági néni elmondása szerint egy festőművész írta, ez nekem nagyon megtetszett, és megvettem... Remélem, még fognak jönni – nagyon sokszor.

Nagy Franciszka, VI. B

– Nagyon sokat tudtam meg a könyvekről... Ami a legfontosabb számomra az új dolgok közül, az az, hogy a könyv nem egy kötet papír, hanem szellemi, anyagi táplálék, ami nagyon is igaz. Jó volt hallani, megtudni ezeket a dolgokat... elégedetten és melegséggel a szívemben mentem ki a teremből. Hazafelé még mindig a kedves emberkéék és az otthonos olvasóterem járt a fejemben.

Dali Tamara, VI. B

– Ez az eset egy szerdai nap történt, mikor az V. és VI. B osztály tanulói a könyvtárba mentek egy könyvbemutatóra... Nagyon szép előadás volt. Káli Király István, Sebestyén Mihály és Ági néni elmesélte nekünk, hogy a könyvek milyen úton készülnek. Sok értelmes dolgot hallottam és tanultam; amit soha nem feledek el: a könyv nem csak papír... Az én kedvencem Sebestyén Mihály volt, aki író és történész. Ő mindig mondott valamit, amin kacagni lehetett... ezután több könyvet fogok olvasni. Ha újra jönnek Szászrégenbe, számíthatnak rám, én elmegyek meghallgatni őket.

Biblia István, VI. B

– Tizenkét óra volt. A gyerekekben egyre jobban nőtt a feszültség: mikor érünk már oda? Mikor kezdődik? – hangzottak a kérdések.

Mikor beléptünk a terembe, a tanulók közt zsvivajás tört ki. Leültünk. Aztán pedig felállt valaki, és megszólalt: „Szervusztok, gyerekek!” A teremben csend lett. Minden szem és fül kitágult. Az előadás elkezdődött, és újra az a kedves hang szólt hozzánk: „Hány évesek vagytok? Szerettek-e olvasni?” – hangzottak egymás után a kérdések. Aztán azt is megkérdezte, miből áll egy könyv. Betűk, lapok, történetek – feleltük. De senki a teremből nem mondta azt, ami a bemutató végén elhangzott: a könyv érzésből áll, egy egyszerű, egyértelmű érzésből. Ezt Sebestyén Mihály író és történész értette meg velünk, amikor elmondta, hogy az író fejébe csak egyből beugrik egy ötlet, ami eszébe jut lefekvés előtt, ebéd közben, vagy álmatlan éjszakán, azt bővíti, amíg azon nem kapja magát, hogy kezében van a toll és könyvet ír...

Szerintem ezen a találkozón érdemes volt részt venni, mert nemcsak élveztük hallgatni, amit mondtak, de tanultunk is belőle. És én egy életre megtanultam és megjegyeztem azt, hogy a könyv nem csak lapokból áll, hanem igazi érzéséből.

Lengyel Katalin, VI. B

Ennyi volt a válogatás. Azt hiszem, a tanulók élménybeszámolóikból kiragadott részletek bizonyítják, hogy megérte elmenni, sokat tanultak, tapasztaltak a találkozón. Apró lépés, de határozott az olvasás megszerettetése felé. El kell érünk, hogy diákjaink újra szeressenek olvasni, ne teher, kényszer, kín legyen a nagy klasszikusok regényeinek, műveinek – néha kötelező – elolvasása. Érezzék Petrarca szavainak igazságát: „A könyvek barátaim: társaságuk végtelenül kellemes... Sohasem estek terhemre, ellenben készségesen felvilágosítanak, ha kérdezem őket.”

**MIKLÓS MÁRTA
MAGYAR SZAKOS TANÁR**

A tordai hasadék (2.)

Barangolva az országban, sok szép táj kerül elénk. Ezek közül egyik legszébbet ismertetem ebben a kis tanulmányban, valamint az egyesület által szervezett kirándulással.

Kolozsvár tartományban, nem messze Tordától emelkedik a tordai hasadék, az égbe nyúló sziklák, barlangok és növényritkaságok csodálatos tárháza, mely az Aranyos folyó síkságának szinte kellős közepén, lakott helyek tőszomszédságában fekszik, s melyről mégis oly keveset tud a természetjárók nagy csoportja. Pedig a turisták kedvenc „hasadéka” nem csupán egyik legszebb, de egyúttal tudományos szempontból egyik legjobban feltárt tájegysége hazánknak.

A tordai hasadék a természet egyik legbámulatosabb remeke, egy heglánc tetejétől a talpáig kettérepedve foglalja magába a hatalmas sziklalabirintust, melyet a Hesdát-patak őse vágott és oldott a jura korszak mészköveibe. Két átelleni meredek fal kiálló sziklái és mélyedései még most is egymásba illenek, a háromezer lépésnyi sziklafolyosó hasadékai, megtörései mindenütt egyenlő közűek maradtak, csak itt-ott mutat tágasabb öblöket, ahol az idő könyörtelen vasfoga kőzuhatagokká porlasztotta a bércfalat, míg egyes sziklatornyok, mint a gót építészet pillérei, még mindig dacolnak az idővel.

Feledhetetlen emlékeket tartogat a hasadék az arra járóknak. A csendes folydogáló patak felett négy gyönyörű függőhíd vezet át. Élvezi a kiránduló lágy ringásukat, amint áthalad rajtuk. Valamikor betonhidak kötötték össze a partokat, de a megáradt Hesdátnak még a beton sem tudott ellenállni. Könyörtelenül elsodorta és csak a meggömbült vastraverzek hirdetik a víz titáni erejét. Elhaladunk a sárga szikla tornyai alatt, megbámuljuk a Santil tintafoltjait, a Tündérek tavának örvénylő mélységeit. Befele haladva elérjük a sötéten ásító Balika-barlangot, mely régi történelmi időkről mesél, ahol már az ősember is tanyát vert. Két egymással szembenéző barlang a két sziklafalban, a patak medre fölött egyforma magasságban, mintegy hetvenlábnyi lehet. Az északi oldal barlangjához csak szikláról sziklára haladva lehet eljutni. Tágas szája annak is be van falazva és a feljárata olyan magasan volt, hogy oda valószínűleg csak kötélből készült létrán lehetett feljutni.

A déli oldalon levő barlangvár valóságos erődtítmény. Tágas, boltív alakú szájánál, a bejáratnál széles, tömör kőfal zárja el a hatalmas, majd tizenöt láb barlangot. De az első falán túl van még egy második fal, mely a barlangot teljes egészében elzárja. A belső falán látszik az emberi kéz nyoma. Ehhez a barlanghoz egy öblös völgyteknő vezet fel, mely a vadon virágoskertje. Késő ősszel még tele van a hely a hasadék növényi ritkaságaival. Egyben megemlítjük azt is, hogy növényritka-

Torockói falukép

ságai európai hírűek, az állatvilága még sok felderítetlen ritkaságot rejteget.

A köves bérc oldalán selymes fátylat húz a könnyű pára. Csendben haladva, szép tiszta reggelen alkalmunk nyílik gyönyörködni a csodálatos szépségű, igen ritka hajnalmadárban. A tiszafás hegyoldalon vígan csevegnek a madarak. A Csipkés szikla és a Vágottkő kedvenc helyük az alpinistáknak. Le sem lehet írni azt a szépséget, amit a szemlélő elé tár a természet: Kövesmező, Csipkés szikla, Kéményseprő-barlang s a többi természeti szépség.

A hasadék keletkezése régmúlt időkre vezethető vissza. Első írásos emlékünk III. Endre király 1291-ben kiadott oklevele. A hasadék úgy keletkezett, hogy az ős Hesdát vize először barlangsorozatot hozott létre a jura kori mészkőplatóba, mely egykor a hasadék helyén húzódott. A barlang boltívei, nem bírva az irtózatosságot erejű oldalnyomást, beszakadtak, s ilyenformán jött létre a mai tordai hasadék.

Akinek a kíváncsiság-, és természetszerető-társolyában van egy kicsi hely, ajánlom, ne sajnáljon még 25 kilométert és ruccanjon le Torockóra, ahol „kétszer kel fel a nap”.

Orbán Balázs szerint Torockó népe nagyon konzervatív, körömszakadtáig ragaszkodik ősi szokásaihoz... Talán még Orbán Balázs sem gondolta volna, hogy a torockóiak a későbbi, modernebb irányzatok nyomása alatt is megőrzik hagyományaikat. Azt, hogy ez így történt, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy 1990-ben Torockó a kulturális örökség megőrzéséért Europa Nostra-díjat kapott, és hogy az UNESCO anyagilag támogatja a főutcai fehér házak karbantartását.

A település mai lakossága zömében faluturizmussal foglalkozik. A turistákat – de nem csak – a különleges, fehérre festett házakban szállásolják el, és büszkén mesélnek a település múltjáról. Van is miről!

MAGYARY LEVENTE

Ábel az anyaországban

Nem szeretnék plagizálni, csak ez a cím jutott eszembe, mikor vettem a bátorságot, hogy saját szövegemből papírra (Word dokumentumba) vessem Ósz P. Zoltán barátom egyhetes országjárását.

Bizony hosszú előkészítést igénylő feladat volt kimozdítani a fehér szakállas festőművészt csendes, kicsiny falujából, mezőbergenyei otthonából.

A verőcei meghívásomat, mely összefoglaló művészeti tárlatra szólt, örömmel fogadta. Nagy izgalmal tekintett az utazás és a kiállítás elé.

Egy szép áprilisi pénteken közös barátunkkal utaztam Bergenyeig, ahol a késő éjszakában az út mellett várt, hogy el ne tévedjünk. A baráti váll-lapogatások után még sokáig beszélgettünk. Másnap a sok szép alkotásából kiválogattuk a kiállítási anyagot. Gondosan becsomagoltuk, majd ismerkedtünk Mezőbergenyével. Nekem első „találkozás”, de barátomnak, B. Tóth Évának nem, mert ő régi alkotótáboros e maros-mezőségi faluban. Sok szép fotót készítettem és irigyeltem az alkotótáborosokat, milyen csodás helyen, vidám csapatban alkothattak. Igen, vidám csapatban, mert Zoltán barátom felolvastott első könyvének történeteiből néhány esszét, melynek hallatán megelevenedett előttem a sok-sok vidám nap képi hangulata.

Másnap kora hajnalban útra kerekedtünk, jó 600 km várt ránk Kalocsáig. Az út első felében az erdélyi tájakat, folyókat Zoltán mutogatta, és mi fájó szívvel szívtuk magunkba egy elszakított vidék szépséges képét.

A határ után hamarosan Zoltán ámult el az Alföld tengersík vidékén, hiszen Petőfi költeményeinek bölcsőjét most látta először, de nem sok idő maradt az ámuldozásra, mert kocsink falta a kilométereket és hamarosan elértük a Kunság mezejét, majd Kalocsát.

Ott alkotótársam, B.Tóth Éva és

Kiállítás Verőcén

férje, Baranyai Pali vette Zoltánt a szárnyai alá.

Míg én Verőcére fuvaroztam a képeket, ők Kalocsa és környéke nevezetességeivel ismertették meg vendégünket. Hamar elrepült a néhány nap és ismét helyváltoztatás, Bíró Ernő vette át a házigazda szerepét és „ragadta el” Zoltánt Kecskemétre, a „hírös városba”. A sok szép látnivaló közt meglátogatták Makkai József, Erdélyből elszármazott barátjukat is.

Repültek az órák, kattogott a fényképezőgép, készültek a mozgóképek, teltek a DVD-korongok. Közben Verőcén zajlottak a kiállítás előkészületei, meghívóküldés, plakátnyomtatás, terem-előkészítés, képfelrakás. Mikor Zoltán és Ernő péntek délután Verőcére ért, már előrehaladt állapotban volt a kiállítás berendezése. Itt ismerkedtek meg mindketten a harmadik kiállítóval, Rási Katalin, Verőcén élő és alkotó festőművésszel, és az előző kiállítás alkotójával, Réti Kamillával. Ezt követően Duna-parti séta, esti kirándulás Nagymarosra és a visegrádi vár kivilágított panorámája köszöntötte erdélyi vendégünket. A kimerítő nap után fáradtan, de

boldogan hajtotta álomra a fejét egyik híres lovaspanzióknban. Eről is születik bizonyára történet, mert úgy éjfél tájban (mint Poenál: „... Lankadt főm már leledobbant, mikor ím valami kop-pant...”) neszt hallott, majd dobogást, horkantást, nem tudta elképzelni, hol van, mi történik körülötte, de kisvártatva nyerítést hallott, nos, akkor jött rá Zoltán barátom, hogy ez bizony valódi lovaspanzió, hiszen a szobák az istálló felett vannak.

Másnap délelőtt Verőcével, a Duna-kanyar kapujával, e kedves faluval ismerkedtek a vendégek

Sok kellemes látnivaló, érdekesség, művészi érték látható e kis településen. Időt szakítottak a Kárpát Haza Temploma hűvösében megemlékezni a világ magyarságáról és elmondani egy fohászt a hazáért.

Pihenésre most sem volt sok idő, hiszen Zoltánt az immár Verőcén összegyűlt vendéglátó triumvirátus (Éva, Ernő és István) egy nagyszerű kiállítás megnyitójára vitte Budapestre.

Jávorka Csaba és Sárkány Sándor festőművészek közös kiállítására nyílt meg a Colibry Art Cafféban.

A két tehetséges festőművész mellett itt találkozhatott és hosszan elbeszélgethetett Zoltán Zsidákovics Mihály, Fenyvesi Edit, Répás Adrien, Kökény Mariann és Pilipár Éva kitűnő alkotókkal is. Ezután következett Budapest esti fényeinek csodája. Lement a nap és kigyúltak a fények, sorban tűntek fel a hidak és a nevezetes épületek esti díszkivilágításban, a fotókról és festményekről oly ismert és szeretett főváros most eleven képeslapként tárult elé, méterről méterre, épületről épületre. E felfokozott élményözön után ki ne hajtotta volna álomra a fejét, talán csak az nem, aki úgy érezte, élete nagy megmérettetése előtt áll. Pedig mindannyian, az itt felsorolt művészek mind csodáljuk és a legnagyobb elismeréssel tekintünk Zoltán pasztelljeire.

És eljött a nagy nap: vasárnap, a kiállítás megnyitása, igen, itt már izgult mindenki, kivéve a rutinos tánccsoportot, az Őszikéket. E verőcei együttes minden tagja hatvan felett jár, de bizony fiatalokat megszégyenítő elevenséggel vezeti a csapatot Kakas Éva táncművész.

(Mit is mondhatnék, minden jól sikerült, csak engem tréfált meg a technika, a CD-lejátszó makacskodott egy kicsit, de azután, gondolom, a művészek iránti tiszteletből, újra elindult.)

Az eddig felsorolt művészekon kívül Z. Réti Márta, Király Péter, Paksy Marica, Hangyási Anikó, Makkai József festőművészek is eljöttek, valamint népes műértő, műkedvelő közönség Budapestről, Sopronból, Agárdról, Gyöngyösről, Pécs mellől, az ország különböző tájairól tisztelte meg a kiállító művészeket. A kiállítás utáni, hosszan tartó, baráti hangulatú beszélgetésből is elragadták Zoltánt. A zebegényi hegyoldal, a Duna-kanyar, a lemenő nap varázslatos látványa koronázta be napját Király Péter és kedves családja körében.

Másnap a reggel korán jött, a gépkocsi gyorsan ment. Vége szakadt az álomnak, mely mindig valósággá válhat, ha az ember önzetlen barátokra talál.

Mezőbergenye, Kalocsa, Kecskemét, Verőce visszavár!

B. TÓTH ÉVA – GEBORA ISTVÁN

XIX. Maifest Szászrégenben

Május 13-án, vasárnap került sor Szászrégenben a szászok hagyományos ünnepére, a Maifestre. A rendezvény az evangélikus templomban hálaadó istentisztelettel vette kezdetét, melynek keretében az édesanyákat ünnepelték.

A templom előtt a városi fúvószenekar köszöntötte a jelenlevőket, akik hosszú sorokban a Kerekerdő szabadtéri színpadához vonultak az evangélikus templom – főtér – Kerekerdő útvonalon.

Itt a szervezők nevében Zajzon Róbert szólta a jelenlevőkhöz, majd Nagy András, Szászrégen polgármestere köszöntötte a szász közösséget.

– Öröndetes, hogy évről évre egyre többen jönnek el a szászok majálisára. Nemcsak a helybeliek és a környező falvak szász polgárai, hanem Marosvásárhelyről, Besztercéről is, valamint számos elszármazott jön ilyenkor haza szülővárosába Németországból és Ausztriából is.

Egy nemzet, egy kisebbség csak akkor maradhat meg, ha megőrzi hagyományait és ápolja kultúráját – a szászrégeni szászok ezt teszik, hiszen a változás után rendszeresen összegyűlnek és megünneplik a Maifestet – mondta többek között Nagy András polgármester.

A kerekerdői színpadon a szászrégeni német óvodás és középiskolás csoportok mellett fellépett a marosvásárhelyi Friedrich Schiller Gimnázium és a Papiu Ilarian líceum német néptáncsoportja, a batosi Rozenkranz, Besztercéről a Regenbogen táncsoport

A Kerekerdő néptáncsoport

Fotó: FAGY

és a NOSA nevű, középkori öltözékeket, harci eszközöket és harcokat bemutató lovagok csoportja. Természetesen jelen voltak a helybeliek is, a Német Demokrata Fórum néptáncsoportja, az Eugen Nicoară Művelődési Ház Kerekerdő magyar és az Ifjúsági Ház Doina Mureşului román néptáncsoportja.

A borús, majd esős időjárás ellenére a jelenlevők, a vendégek, a fellépő csoportok jól érezték magukat, hiszen ebben az esztendőben sem maradt el a közösen elfogyasztott ebéd, a közös beszélgetések és a régi emlékek felelevenítése.

A XIX. Maifest szervezői, a Szászrégeni Német Demokrata Fórum és a helyi evangélikus egyházközség képviselői ezúton is megköszönik az önkormányzat, a magánszemélyek és cégek támogatását.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Hagyományörző rügyecskék Szászrégenben

A szászrégeni Eugen Nicoară Művelődési Ház és a Humana Regun Egyesület VI. alkalommal szervezte meg a Hagyományörző rügyecskék népdalvetélkedőt II., III. és IV. osztályosok számára.

A döntőre május 22-én délután került sor az Eugen Nicoară Művelődési Ház nagytermében. Szászrégen négy gimnáziumából 19 kisdíák mérte össze tudását.

A versenyen két-két magyar népdalt énekeltek, az egyiket a művelődési ház zenekarának kíséretével.

Tavaszi szél vizet áraszt, Nincs szebb lány a magyar lánynál, Zöld erdőben, A csitári hegyek alatt, Hull a szilva a fáról, Kinyílt a rózsfa, Két szál pünkösdi rózsza, Udvaromon jegenyefa – néhány az előadott negyven dal közül.

Demeter Mária tanárnő, műsorvezető igen hamar mosolyra fakasztotta a gyerekeket frappáns hozzászólásaival, kedvességével.

A Pápay Ilona, Jancsó Erzsébet zenetanárnők és Menyei Ildikó, a Humana Regun Egyesület elnöke alkotta zsűri a pontozásnál az intonálást, a szövegkiejtést, a levegővételt, a színpadi megjelenést, a népdal eredetiségét vette figyelembe.

Az első helyet Nagy Kriszta Mariann érdemelte ki – a Petru Maior Iskolaközpont II. B osztályos diákja. Második lett Simon Zsuzsanna IV. B osztályos, szintén a Petru Maior Iskolaközpontból. Harmadik lett Coskun Yasemin, az Alexandru Ceușianu Gimnázium IV. B osztályosa.

A Művelődési Ház különdíja Csuka Mónikának jutott – ő a Florea Bogdan Gimnázium IV. osztályos tanulója, míg a Humana Regun Egyesület különdíját Sándor Tihamér, a Petru Maior Iskolaközpont II. osztályos diákja szerezte meg.

Népszerűségi díjat kapott Sükösd Anita (Petru Maior Iskolaközpont, II. B). A legeredetibb népviseletért a zsűri Ördög Szidóniát (Florea Bogdan Gimnázium, II. B) díjazta.

Jánosi Júlia (Petru Maior Iskolaközpont, IV. B), Kolcsár Boglárka (Augustin Maior Gimnázium, III. B) és Biró Szende Ágota (Augustin Maior Gimnázium, II. B) oklevelet kapott.

A résztvevők és a nyertesek oklevelet, édességet és emléktárgyakat kaptak.

A nyertes Nagy Kriszta

A rendezvényen fellépett a szászrégeni Rügyecskék néptánc-csoport és a vetélkedő tavalyi győztese, Nagy Izabella V. osztályos. Közreműködött a művelődési ház népi zenekara Conțiu Ioan tanár vezetésével.

A Hagyományörző rügyecskék népdalvetélkedő szervezői és támogatói Szászrégen Polgármesteri Hivatala, az Eugen Nicoară Művelődési Ház és a Humana Regun Egyesület voltak.

A szervezők ezúton mondanak köszönetet a részt vevő gyerekeknek és mindazoknak, akik felkészítették a gyerekeket és hozzáállásukkal lehetővé tették a vetélkedő lebonyolítását: Tarcsfalvi Edit, Kiss-Miki Melinda és Bartha Kinga a Petru Maior Iskolaközpontból, Pánczél Laura, Kislaki Eunika és Dénes Tünde az Alexandru Ceușianu Gimnáziumból, Nistor Enikő és Géczy Melinda az Augustin Maior Gimnáziumból, valamint Ördög Imola, Vormair Gloria és Simon Andrea a Florea Bogdan Gimnáziumból.

Verseny közben

Fotó: FAGY

FÁBIÁN ANDRÁS

Régen, régen

NÉPTÁNCEST A KALANGYA ÉS A BÍBORKA TÁNCSCSOPORTTOKKAL

Május 10-én kiváló néptánc-előadásban volt része az Ifjúsági Házban megjelent nagyszámú, hagyományőrzést, ezen belül néptáncot kedvelő közönségnek. Fellépett a szászrégeni Kalangya néptáncgyűttes Nagy F. Atila vezetésével. A bemutatott produkció színvonalát a közismert és közkedvelt marosfelfalui Bíborka néptáncscsoport közreműködése növelte.

A Régen, régen című előadás a Felső-Maros mente és a Marosközék folklóráját mutatta be, ezen belül a tánc, az ének és a dramatikus szokások kerültek a nagyérdemű elé. Az előadás elsődleges célja a vidék népi kultúrájának megismertetése és terjesztése volt. A látottak alapján elmondhatom, hogy az előadás elérte a célját. A Kalangya és a Bíborka színvonalas teljesítménye valósággal lenyűgözte a közönséget, ismételten bebizonyította, hogy a magyar néptáncok egyedi, sokszínű és páratlan szépségű. A Bíborka középcsoportja fergeteges méhkeréki román táncal kezdte a műsort, majd a Kalangya marosközéki, felfalui, vajdaszentiványi, sárpataki, idecspataki és kispülpösi táncokat mutatott be. Ezenkívül láttunk verbunkot, csárdást, különböző román táncokat, cigánycsárdást és német táncokat. Nagyszerű, maradandó látványban volt részünk, másfél órán át csak úgy porzott az Ifjúsági Ház színpada! A fiatalokból álló Rezeda zenekar még

Régen, régen

varázslatosabbá tette az előadást. Elismerésre méltó Deák Orsolya kitűnő énekhanga. RÉGEN láttam ilyen magas színvonalú fellépést.

Bámulatos és elragadó volt a rátermett, lendületes, nagy odaadással és elismerésre méltó tehetséggel táncoló középiskolás fiatalok látványa. A táncosok után a fő érdem Nagy F. Atila csoportvezetője, aki 2010 őszén megalakította a Kalangya néptáncscsoportot és történelemtanárként megismertette a diákokkal a magyar néptánc egyedi, gazdag és varázslatos történelmét. A műsor koreográfusa Kovács János volt, aki fiatal kora ellenére nagy tapasztalattal rendelkezik e téren,

bizonyítva, hogy az alma nem esik messze a fájától... Így városunkban és térségében felbecsülhetetlen értékű néptáncunknak nemcsak megőrzése, ápolása, hanem ennek továbbadása is biztosított.

Az előadás végén hosszan tartott a jól megérdemelt vastaps. A fellépők arca felszabadult és sugárzó volt. Ezek a fiatalok elkötelezettek és nagy odaadással művelik és óvják magyar népi hagyományainkat és a magyar néptáncot. Köszönet érte!

Szász tánc

Hálaének zengett Szászrégenben

A Szászrégeni Református Egyházközség XXI. alkalommal szervezte meg a Zengjen hálaének egyházi kórustalálkozót. A kétnapos rendezvényre 19 kórus részvételével május 26-án, szombaton és 28-án, hétfőn került sor a belvárosi református templomban.

A találkozó szombaton délelőtt – a városi fúvószenekar kíséretében – zászlós, zenés felvonulással vette kezdetét a Központi Park – főtér – református templom útvonalon. Első nap 12 kórus lépett fel: a Marosludasi Református Egyházközség vegyes kara (karvezető Czirmay Izabella Mária), a Marosszentgyörgyi Református Egyházközség Reménység vegyes kara (karvezető Szilágyi Barna Béla), a Marosszentkirályi Református Egyházközség vegyes kara (karvezető Veress Enikő), Marosvásárhelyről az V. Felsővárosi Református Egyházközség Choral vegyes kara (karvezető Zoltáni Attila), a IV. Szabadi úti Református Egyházközség Egyetértés és Szeretet vegyes kara (karvezető Bede István), a VII. Szabadság utcai Református Egyházközség Hozsánna vegyes kara (karvezető Dénes Előd), a Parajdi Református Egyházközség vegyes kara (karvezető Korona Szócs Juliánna), a Székelykeresztúri Református Egyházközség vegyes kara (karvezető Kiss Vilmos), Székelyudvarhelyről a III. Református Egyházközség Bethlen Gábor dalárdája (karvezető Máthé Vilma), az Udvarfalvi Református Egyházközség Hozsánna ifjúsági kórusa (karvezető Szócs Róbert), valamint a Szászrégeni Református Egyházközség Liliom vegyes kara és a Szivárvány vegyes kar (karvezető Banga Gáspár-Attila).

Második nap hét kórust hallgathattak meg a jelenlévők: a Gernyeszegi Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Szabó Róbert), a Koronkai Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Pap Ist-

A kórusvezetőket Demeter József köszönti Fotó: Budai István

ván), a Magyarrégeni Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Samu Pál), a nyárádszere dai Bocskai István dalkör női karát (karvezető Ferencz S. Csaba), a Radnótfáji Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Kocsis Csongor-Zsolt), a Szovátai Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Tófalvi Edith) és a Marosvécsi Református Egyházközség vegyes karát (karvezető Benkő-Zonda Tímea).

Kozma Mátyás – Zengjen hálaének, M. Praetorius – Jer, kérjük Isten áldott Szentlelkét, Johann Steurlein – Fel hálaének zengjen, Kodály Zoltán – Stabat Mater, B. Gesius – Ím hálaoltár lángja gyúl, L. Mason – Mindig velem, Martin Mystrom – Mint szarvas, Esterházy Pál – Jövel, teremtő Szentlélek, T. J. Williams – Küldd Szentlelked, Gárdonyi Zoltán – Szép könyörgés és Szívemnek kősziklája, Giuseppe Verdi – Nabucco – Rabszolgák kórusa, Berkesi Sándor – A 23. zsoltár feldolgozása, Bárdos Lajos – Ady Endre: Az Úr érkezése csak töredék a többtucanyi elhangzottal közül.

Demeter József lelkipásztor elmondta:

– Vannak kórusok, melyek 10-15 éve eljárnak a találkozóra, de olyanok is, melyek első alkalommal vettek részt. A kórusok próbálnak egyre színvonalasabbak lenni, amelyek nem, azok lemorzsolódnak. Ide énekeszerető emberek járnak, olyanok, akik kedvvel, örömmel énekelnek.

Célunk az, hogy ünnepeljünk, ünnepeljünk meg az éneket, örvendjünk egymásnak és nem utolsósorban közösséget teremtsünk. A találkozóknak kulturális és vallási jellege van. Remélem, hogy megérjük a 25-30. találkozót is. Jövőben pedig újra találkozunk, együtt leszünk és még nagyon sokáig felcsendül a dal a Felső-Maros mentén. A rendezvény szeretetfogadással zárult.

JENEI ÁRPÁD – FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Felvonulásra készen

Röviden – Röviden – Röviden – Röviden – Röviden

Vandalizmus a játszótereken

A tavaszi nagytakarítás során a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal felmérte a parkokban és a játszótereken a tél folyamán keletkezett károkat.

Maksai Tothi János, a hivatal sajtósóvivője elmondta, a játszóterekről 10 hinta tűnt el, és több mint száz léccet törtek szét, illetve tulajdonítottak el ismeretlen tettesek. Két-két hintának kelt lába az Egyesülés, a Rodnei és az Akácós utcában levő tömbháznegyedekben. A padrongálásban a Fogaras, az Egyesülés és a Rodnei lakónegyedek vezetnek, a lopás terén pedig az Akácós utcai lakónegyed, ahonnan négy pad tűnt el. Sajnos a Helyi Rendőrség egyetlen tettést sem állított elő, mivel nem értesítette senki a lakók közül.

Útlevel-kibocsátó munkapont Szászrégenben

Ezentúl Szászrégenben is ki lehet váltani az útlevelet. A munkapont a Lakosság-nyilvántartó Osztály épületszárnyában nyílt meg. Itt minden csütörtökön be lehet nyújtani a kéréseket a megfelelő iratokkal, és ki is lehet váltani az útlevelet.

A munkapont nemcsak a szászrégeniek számára jelent könnyebbséget – megkímélve őket néhány marosvásárhelyi úttól –, hanem a környező települések lakóinak is, akik ezentúl csak Szászrégenig kell eljőjenek, hogy útlevelüket kiváltsák. Az útlevelek kiváltásának díja nem változott. Az elektronikus útlevel 276 lejbe kerül, és 14 napon belül megkapja az igénylő.

Kampánynyitó

Az RMDSZ szászrégeni szervezete május 24-én kampányindító rendezvényt tartott az Eugen Nicoară Művelődési Ház nagytermében. Bemutakoztak a helyi tanács jelöltjei. Közreműködtek Fodor Piroska és Nagy István színművészek, Szabó Előd, a Titán együttes énekese, Deák Orsolya, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem növendéke, Ördög Ödön és Ördög Tímea, a szászrégeni Sófár együttes tagjai, valamint a Petru Maior Iskolaközpont Kalangya és a Művelődési Ház Rügyecskék néptáncsoportja.

Folytatják a munkát

Szászrégenben az elkövetkező időszakban folytatják az elkezdett befektetéseket.

Maksai Tothi János sajtósóvivő elmondta, hogy a kampány alatt elhangzott egyes rosszindulatú híresztelésekkel ellentétben tovább folynak az elkezdett városrendezési munkálatok: a Kerekerdőben a szabadidőpark kiépítése, a Sós utca modernizálása, a Maros-híd járdáinak felújítása, a Rodnei, az Egye-

sülés és az Állomás negyedek sétányainak és zöldövezeteinek rehabilitálása, a Malomárkon áthaladó híd kiszélesítése, a Postarét és az Állomás utcák keresztveződésénél a körforgalom kialakítása.

Az Akácós utca, a Kemény János, a Görbe, a Tavasz utcák aszfaltozása és a hivatal homlokzatának rehabilitálása esetében a licitálás fázisában vannak.

Az említett munkálatok finanszírozásának semmi köze nincs a kormány azon döntéséhez, hogy visszavonják a régi kormány támogatását – hangsúlyozta Maksai Tothi János, a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal sajtósóvivője.

Kijelölték a piknikhelyeket

Szászrégen önkormányzata legutóbbi soros ülésén kijelölte a piknikezőhelyeket a város közterületén. A Kerekerdő mellett épülő szabadidőközpontban piknikhelyszíneket fognak kialakítani, ahol meg lesz engedve a tűzrakás, miután megfelelő felszereléssel látják el ezeket a helyeket. Piknikezni lehet majd a Kerekerdő, Mocsárerdő, Kis és Nagy Hédel-erdők mentén, valamint a Maros mindkét partján.

A piknikezés idejét is szabályozták: ez reggel 8 és este 10 óra között lehetséges.

Orgonakoncert-sorozat

A Szászrégeni Evangélikus Egyházközség idén is megszervezi hagyományos nyári orgonakoncert-sorozatát. Erre kéthetente, június 6. és augusztus 22-e között kerül sor a szászrégeni evangélikus templomban. Június 6-án Liv Müller berethalmi orgonaművész kocertezik. Június 20-án Steffen Schlandt brassói, július 11-én Boldizsár Katalin kolozsvári, július 25-én Cristian Roşagă resicabányai, augusztus 8-án Emma Filimon kolozsvári orgonaművészt hallhatják a zenekedvelők. A koncertsorozatot augusztus 22-én Ovidiu Leonaş kolozsvári orgonaművész zárja. A koncertek délután 6 órakor kezdődnek, a belépés ingyenes.

Vasárnaponként gépkocsimentes főtér

Szászrégen Polgármesteri Hivatala felhívja a lakosság figyelmét, hogy ezentúl (június 3-tól kezdődően) minden vasárnap délelőtt 10 és este 10 óra között lezárják a gépkocsiforgalmat a Központi Park körüli útszakaszon.

Céljuk az, hogy vasárnaponként biztosítsák a gyalogosok, a sétálni vágyók és a sportkedvelők – kerékpározók, görkorcsolyázók – számára az optimális helyet és feltételt a sétálásra, sportolásra – áll a hivatal közleményében.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

G o n d o l a t o k

Vita Zsigmond

(1906. június 16., Nagyenyed – 1998. január 1., Nagyenyed)

Amikor 1926-ban a Helikon megalakult, az akkor alig végzett maturándus, ha még tudatosan nem is, de már találkozott a későbbi helikonistákkal, elsősorban Áprily Lajossal, aki tanára volt, Berde Mária verseivel, vagy az akkor már csak hazalátogató Szentimrei Jenővel. (...)

Fontosabb köteteti: Tudománnyal és cselekedettel (cikkek és tanulmányok, Buk., 1969); Jókai Erdélyben (tanulmányok, Buk., 1975); Áprily Lajos, az ember és a költő (monográfia, Buk., 1977); Művelődés és népszolgálat (tanulmányok, Buk., 1983); Az enyedi kohó (tanulmányok, Buk., 1986).

„Tanulmányait az adatszerűség jellemezi, nem bocsátkozik merész általánosításokba. Stílusa tárgyilagos és szakszerű, szürke és feszes. Kiaknáztatlanul hagy lírai kitérőket, mert a szépséget magában a tárgyban találja meg. Öröme a szakíróé, a professzoré, a kutatóé, aki kulturális kutatást teljesít. (...) Jó volna, ha minden Enyed-méretű városunknak volna egy Vita Zsigmondja.” (Mikó Imre: akik előttem jártak)

„Nagyenyedet nem tudnám elképzelni Vita Zsigmond nélkül, üresebb lenne a város, ismeretlenebb a kollégium, szürkébbek a mindennapok.” (Beke György)

(Forrásanyag: Adamovits Sándor – A vécsi vár vendégei)

U i c c p a r á d é

A székelynek köhög a lova. Elmegy az állatorvoshoz, aki lóport ír fel az állat számára, hogy a székely fújja a ló szájába.

Két hét múlva találkozik az orvos a székellyel, és megkérdi, hogy használt-e a por?

Mire a székely

– Dehogy, a rühes dög hamarabb fűjt, mint én...

*

A sorozáson:

– Van valami baja?

– Még hogy van-e? A gyomorfekélyem naponta bevérzik, a tudóm egy rossz szivacs, a lábam fordítva van beakasztva és félvak vagyok.

– Alkalmas! Magának megváltás lesz a hősi halál!

*

Két cimborá beszélget:

– Holnap tárgyalásra kell mennem!

– Miért?

– Az anyósom leesett a tizedikről, én meg elkaptam.

– De hát ezért dicséret járna, nem pedig büntetés!

– Igen, csak megvártam, amíg pattan egyet.

*

A temetőben két szomszédos, frissen hantolt sír áll. Mindkettőnél egy-egy fekete ruhás férfi. Az egyik odaszól a másiknak:

– Feleség?

– Nem, anyós.

– Az is jó.

*

A skót felesége így szól a férjéhez:

– A fiunk már két napja ugyanazt a nyálókát eszegeti.

– Nem baj – mondja a férj –, tanuljon csak meg spórolni az a gyerek.

– Rendben van, de legalább kibonthatnád neki.

*

Egy kisfiú odamegy egy álló rendőrautóhoz, és beszél a sofőrnek:

– Rendőr bácsi, lehetek rendőr? De sajnos még csak hetedikes vagyok.

A rendőr kinyitja az ajtót és megszólal:

– Szálljon be, főnök.

*

A parkolóban egy kocsijához igyekvő nő észreveszi, hogy egy autó vezető nélkül gurulni kezd. Szokatlan lélekjelenléttel kinyitja a kocsiját, beugrik és behúzza a kéziféket. Amikor kiszáll, észreveszi, hogy egy férfi áll a kocsi mellett.

– Gurult, de megállítottam – jelenti ki büszkén a nő.

– Tudom – válaszol a férfi –, én toltam.

**Az oldalt összeállította:
FÁBIÁN GIZELLA**

**SZÁSZRÉGEN és
VIDÉKE**

Kiadja: a szászrégeni
KOLPING CSALÁDI
TÁRSULÁS
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csemátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre.

Főszerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Bartha József, Demeter József, dr. Horváth Erzsébet, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Pakó Benedek, Sárkány Kákonyi Iringó, Szabó Antal, Székely Rozália.

A műszaki szerkesztést és nyomdai előkészítést az IMPRESS KIADÓ végezte.
Weboldal: Madaras Péter

Készült a marosvásárhelyi
I. I. MUREȘAN ȘOMFĂLEAN ANDREI DORIN nyomdában.
A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro;
E-mail: madaraspete@yahoo.com,
fandras59@yahoo.com

E lapszám a Communitas Alapítvány és a Bethlen Gábor Alap támogatásával jelent meg.

Ára: 2 lej